

TARBIYADA OILANING ROLI

Xaydarova Omatxon Turabekovna

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Oilada bola tarbiyasi shaxsining shakllanishi va rivojlanishiga qaratilgan ongli, maqsadli va doimiy jarayonigi, bu jarayon bolaga bilim, ko'nikma, malaka berish, axloqiy qadriyatlarni singdirish va jamiyatda o'z o'rnini topishga yordam berishni o'z ichiga olishi, va oilada bola tarbiyasining asosiy jihatlarini ko'rib chiqamiz.*

Kalit soʻzlar: *bola tarbiyasi, oila, qadryat, jarayon, ko'nikma, dunyoqarash, xulq-atvor, shakllantirish.*

Tarbiya jarayonida oilaning roli beqiyos va uni hech narsa bilan almashtirib bo'lmaydi. Oila - bu shaxsning shakllanishida eng birinchi va eng muhim ijtimoiy muhitdir. Bolaning dunyoqarashi, axloqiy qadriyatlari, xulq-atvori va hayotiy ko'nikmalari asosan oilada shakllanadi. Quyida oilaning tarbiyadagi rolini batafsil ko'rib chiqamiz:

1. Birinchi Tarbiyachi:

- Ota-ona bola uchun birinchi va eng muhim tarbiyachilardir. Bola hayotining dastlabki yillarida ota-onasi bilan eng ko'p vaqt o'tkazadi va ularning xatti-harakatlari, so'zlari va munosabatlaridan o'rnak oladi.

- Ota-ona bolaga asosiy hayotiy ko'nikmalarni o'rgatadi, masalan, ovqatlanish, kiyinish, gigiena qoidalariga rioya qilish va boshqalar.

- Ota-ona bolaning qiziqishlarini aniqlashga va ularni rivojlantirishga yordam beradi.

2. Muhabbat va Qo'llab-quvvatlash:

- Oila bolani sevgi, mehr va himoya bilan o'rab oladi. Bu bolaning o'ziga ishonchini oshiradi va psixologik barqarorligini ta'minlaydi.

- Ota-ona bolani har qanday vaziyatda qo'llab-quvvatlaydi, uning muvaffaqiyatlaridan quvonadi va xatolaridan saboq olishiga yordam beradi.

- Ota-ona bolaga o'z fikrini erkin ifoda etishga va o'ziga ishonishga o'rgatadi.

3. Axloqiy Qadriyatlarni Shakllantirish:

- Oila bolaga adolat, halollik, mehribonlik, hurmat, mas'uliyat kabi axloqiy qadriyatlarni o'rgatadi.

- Ota-ona o'z xatti-harakatlari bilan bolaga namuna bo'ladi va unga to'g'ri yo'lni ko'rsatadi.

- Ota-ona bolaga yaxshi va yomonni ajratishga o'rgatadi va uning axloqiy me'yorlarga rioya qilishini nazorat qiladi.

Oilaning ta'limdagi hal qiluvchi roli keng qamrovli tadqiqotlar orqali isbotlangan bo'lib, ota-onalarning ishtiroki bolalarning akademik muvaffaqiyati va xatti-harakatlarining rivojlanishiga sezilarli darajada ta'sir qiladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, oilalari maktab faoliyatida faol ishtirok etadigan bolalar yuqori ish odatlari va vazifalarga

yo'naltirilganligini namoyish etadilar, bu esa oilaning faolligi shakllantiruvchi ta'lim yillarida muhim ahamiyatga ega ekanligi haqidagi tushunchani mustahkamlaydi "Ota-onalar maktabga jalb qilinganda, har qanday kelib chiqishi va daromad darajasidagi o'quvchilar yaxshiroq ishlaydi. Ularning ota-onalari jalb qilinganida, bolalar yuqori baho olishlari va maktablarda muntazam ravishda yaxshi ball olishlari ehtimoli ko'proq; ijtimoiy ko'nikmalarni yaxshilaydilar, maktabda muntazam ravishda yaxshi natijalarga erishadilar. maktabda o'zini tutgan va ular o'rta maktabdan keyin o'qishni davom ettirish ehtimoli ko'proq." . Bundan tashqari, oilalar ta'lim jarayoniga integratsiyalashganda, bu nafaqat o'quvchilarning akademik samaradorligini oshiradigan, balki ularning ijtimoiy ko'nikmalari va maktab sharoitida xatti-harakatlarini yaxshilaydigan hamkorlik muhitini rivojlantiradi. Bu dinamika maktablar uchun ta'limda tenglik va ochiqlik tamoyillariga mos keladigan oila ishtirokini ta'minlovchi strategiyalarni amalga oshirish zarurligini ta'kidlaydi. Rasmda ko'rsatilganidek, ta'lim doirasidagi o'zaro munosabatlardagi oilalarning vakili bu hamkorlikning mustahkamligini ko'rsatib, uning oila, maktab va jamiyat uchligini rivojlantirishdagi muhim ahamiyatini ko'rsatadi.

Ota-onalar ishtirokini kuchaytirish strategiyalari

Ota-onalar ishtirokini kuchaytirish ota-onalarning farzandlarini tarbiyalashda o'ynashi mumkin bo'lgan turli rollarni tan oladigan ko'p qirrali yondashuvni talab qiladi. Maktablarning jamoatchilik ishtirokiga ta'siri

Maktablar oilalar, talabalar va kengroq jamiyat tuzilmalarini bog'laydigan muhim markazlar bo'lib xizmat qilib, jamiyatning faolligini oshirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Madaniy tadbirlar, darsdan tashqari tadbirlar, jamoat ishlariga oid tashabbuslar kabi turli dasturlarni tashkil etish orqali ta'lim muassasalari nafaqat o'quvchilar bilimini oshiribgina qolmay, balki mahalla ichidagi aloqalarni ham mustahkamlaydi.

XULOSA

Oila tarbiyasi bolaning kelajagi uchun muhim ahamiyatga ega. Ota-ona bolaga mehr, muhabbat, qo'llab-quvvatlash va to'g'ri yo'l-yo'riq ko'rsatishi kerak. Demokratik tarbiya uslubi bolaning shaxs sifatida rivojlanishi uchun eng maqbul hisoblanadi. Ota-ona bolaning ta'lim olishiga qiziqish bildirishi va unga yordam berishi, shuningdek, maktab bilan hamkorlik qilishi kerak.